

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

Samråd i Folketingets Klima-, Energi- og Forsyningsudvalg d. 24. oktober vedr. olie og gas i Nordsøen, herunder 8. udbudsrunde

Center
Center for Klimaneutralitet
Danmark

Team
Viden, forskning og omstilling

Dato
8. oktober 2019

J nr. 2018-1441

/ SEMAD

Samrådsspørgsmål A, B, C

I Folketingets Klima-, Energi-, Forsyningsudvalg har Søren Egge Rasmussen og Mai Villadsen (EL) stillet ministeren følgende to samrådsspørgsmål A, B, og Rasmus Nordqvist (ALT) følgende samrådsspørgsmål C:

Samrådsspørgsmål A:

”Hvis vi skal nå Parisaftalens målsætning om at holde den globale temperaturstigning under 1,5 grader, skal 80 pct. af alle fossile reserver blive i jorden. Mener ministeren i det lys, at det er i tråd med Parisaftalen ikke bare at fortsætte den danske olie- og gasindvinding, men at udvide den ved at gennemføre den 8. udbudsrunde?”

Samrådsspørgsmål B:

”Planlægger ministeren at igangsætte flere udbudsrunder efter den 8. runde, og mener ministeren ikke, at det skader Danmarks forhåbninger om at være et grønt foregangsland, når Irland, Frankrig, Costa Rica, Belize og Sverige allerede har forbudt efterforskning efter fossile brændsler eller er på vej til at gøre det?”

Samrådsspørgsmål C:

”Hvad er ministerens holdning til a) at afvise ansøgninger fra olieselskaber under 8. udbudsrunde, b) at skrinlægge eventuelle fremtidige udbudsrunder og c) at udfase den fossile produktion i Nordsøen?”

Ministerens svartale:

[Afvise ansøgninger i 8. udbudsrunde, skrinlægge fremtidige udbudsrunder og udfasning - spørgsmål C]

[Indledende om 8. udbudsrunde]

Tak for de gode spørgsmål og dermed jo en lejlighed til og diskutere en sag, som selvfølgelig ligger undertegnede og regeringen meget på sinde; nemlig fremtidens olie og gas indvinding i Nordsøen.

Der har været skrevet og sagt mangt og meget om det her tema i noget tid. Noget af det, heldigvis meget af det, er rigtigt. Noget er også temmelig spekulativt og noget har været decideret forkert.

Jeg håber, at det her samråd kan være med til at kaste lys over de forskellige dimensioner af sagen. Velvidende at jeg nok ikke kan svare på alle de spørgsmål, som alle tilstedeværende ønsker, og det kan jeg ikke, fordi vi er midt i en proces, hvor vi er i gang med at analysere sagerne til bunds, inden vi lægger os fast. Og det både håber jeg og tror jeg, eller det ved jeg ikke om jeg tror, men det håber jeg der vil være respekt for.

Lad mig starte med at slå fast, at det vi taler om alene er fremtidige tilladelser til efterforskning og udvinding. Der er i dag 20 gældende tilladelser til udvinding, hvor de tilladelser, der er givet i 7. runde, potentielt kan række frem til mindst 2052.

Det er jo en ret vigtig pointe at have med, altså tilladelser der allerede er givet, kan række frem til mindst 2052.

Lad mig dernæst skitsere, hvad den 8. udbudsrunde egentlig er for en størrelse.

I en udbudsrunde der søger interesserede selskaber Energistyrelsen om tilladelse til nye olie- og gaskoncessioner i Nordsøen. Denne her handler helt konkret om, at en række selskaber har søgt om retten til at efterforske og udvinde olie og gas på et givent område i Nordsøen. Selskaber, der får en tilladelse, vil ifølge praksis få en 6-årig efterforskningstilladelse og derefter have ret til en yderligere 30-årig produktionstilladelse. En tilladelse i 8. udbudsrunde vil derfor potentielt kunne række frem til mindst 2055.

Energistyrelsen åbnede for 8. udbudsrunde den 26. juni 2018, og fristen for at komme med tilbud i runden var 1. februar 2019.

Dette skete efter, at et flertal i Folketinget bestående af S, V, SF, RV, K, DF og LA bakkede op om, at runden blev igangsat.

Proceduren for en runde er: Først kommer selskaberne med ansøgninger på baggrund af kriterier i det opstillede udbud. Dernæst foretager Energistyrelsen en grundig faglig vurdering af selskabernes ansøgninger.

Endelig vurderer Energistyrelsen på baggrund heraf blandt andet ansøgernes tekniske og finansielle kapacitet.

På baggrund af Energistyrelsens behandling udarbejder de en redegørelse til ministeren. Ministeren, altså mig, forelægger efterfølgende redegørelsen for dette udvalg. Udvalget kommer så med en ikke-bindende udtalelse til redegørelsen, hvorefter regeringen så træffer den endelige beslutning.

Godt. Det var bare lige for at få de ting klarlagt, inden jeg går i gang til selve spørgsmålene. Jeg starter med spørgsmål C.

[Svar på spørgsmål C]

I spørgsmål C spørges der for det første til, om min holdning til at afvise ansøgningerne i 8. udbudsrunde. For det andet spørges der til, at skrinlægge eventuelle fremtidige udbudsrunder. Og for det tredje spørges der til, om min holdning til at udfase den fossile produktion i Nordsøen.

Lad mig starte med det sidste først, da det giver en god ramme for resten af besvarelsen.

Lad mig starte med at sige, at jeg fornemmer, at vi intentionelt i hvert fald er det samme sted. Jeg mener, at olie og gas over tid skal udfases.

Det er nødvendigt, når vi søger en fremtid, hvor vi begrænser klimaforandringerne, så de ikke løber løbsk. Det betyder selvsagt også, at udvindingen af olie og gas i Nordsøen også skal udfases over tid.

Så enkelt kan det faktisk siges. Sværere og mere komplekst bliver det selvfølgelig, når man spørger; hvornår og hvordan.

Og herunder selvsagt også; hvad betyder det så for den 8. udbudsrunde?

Det kan jeg ikke på nuværende tidspunkt svare fyldestgørende på. Og jeg vil faktisk påstå, at det tror jeg ikke der er nogen, der på nuværende tidspunkt kan svare fyldestgørende på. Det kræver nemlig en meget grundig analyse, som p.t. pågår i regeringen.

Og hvad er det så, der undersøges? Hvad er det, der skal analyseres? Ja det er primært 3 ting.

For det første afdækker vi naturligvis de mulige klimaeffekter, både i forhold til Danmarks nationale udledninger, men også mulige effekter på de globale udledninger.

For det andet, så ser vi på de økonomiske konsekvenser, som fx mulig betydning for statens skatteindtægter samt betydningen for jobs og investeringer i Danmark.

Endelig er der spørgsmålet om forsyningssikkerhed, som også spiller ind.

Og lad mig uddybe de 3 områder hver for sig:

[Nordsøens klimapåvirkning]
Vedrørende klimapåvirkningen.

Det er vigtigt, at vi skelner mellem produktion og forbrug.

Det danske forbrug af olie og gas medregnes i de danske CO₂-opgørelser i de sektorer, hvor de forbruges, uanset om det er produceret i Danmark eller i udlandet.

I 2017 der udgjorde den danske olie- og gasproduktion i Nordsøen 3,7 procent af den samlede danske drivhusgasudledning.

Olie- og gasindvindingen er underlagt EU's CO₂-kvotesystem og presses derfor via kvotesystemet til at reducere udledningerne.

Udledningen fra olie- og gasindvindingen er faldet siden 2005 og er reduceret med ca. 10 procent mellem 2015 og 2018 på grund af den faldende produktion.

Den danske olieproduktion udgør 0,1 procent af verdens produktion. Og det er naturligvis ikke en markant størrelse på globalt plan, men alligevel så mener jeg at det bestemt er relevant at se på klimaeffekterne.

Fx har nogle økonomer udtalt i den offentlige debat, under henvisning til et norsk studie, at ja, der kan være en carbon-lækage forbundet med en begrænsning i udbuddet af olie fra Norge. Men det er ikke en til en sammenhæng. Det er nærmere omkring 65 pct.

Det betyder altså, at en mængde olie, der svarer til et ton udslip af CO₂, der ikke udvindes, men efterlades i jorden i Norge, vil føre til en global reduktion af CO₂ på omkring 0,35 ton.

Så det vil sige ja, der er en klimaeffekt. Den er ikke 100 procent, fordi noget bliver så udledt andre steder, men det er altså ikke en til en der bliver udledt, så man sparer udledning.

Dette studie indgår selvfølgelig også i vores overvejelser, bare under danske forhold.

Det andet forhold, der konkret indgår i vores overvejelser, er, at der er en indikation på, at den danske olieproduktion har verdens laveste CO₂-aftryk.

Det er i hvert fald konklusionen i en international forskergruppe fra Stanford University. Det skal vi naturligvis også have boret ud.

[Økonomiske konsekvenser]

Det bringer mig til at sige noget om de økonomiske aspekter.

Siden 1970'erne, hvor den danske olie- og gasproduktion begyndte, har ressourcerne bidraget til statskassen med mellem 400 og 500 milliarder kroner, alt efter hvordan man præcis gør det op.

Det er penge der har været brugt til at opbygge velfærdssamfundet herunder lave den grønne omstilling, som har fundet sted.

Tænk hvis vi over de årtier ikke havde haft de mange milliarder i statskassen?

Hvordan bliver indtægterne i fremtiden, hvis vi giver tilladelser i en 8. runde?

Ja, det er faktisk ret svært at beregne.

Spørgsmålene er jo, hvor meget olie og gas vil man i givet fald indvinde? Spørgsmålet er også, hvordan ser fremtidens olieprisscenarier ud? Det er ret svært at sige og det giver selvfølgelig stor usikkerhed, når vi skal beregne produktionsværdier og skatteindtægter.

Nogle vil sige, at det er meget store beløb statskassen går glip af. Andre at det er meget små. Det afhænger meget af hvilke antagelser, man lægger til grund.

Dertil kommer hensynet til jobs og investeringer. Også det er vanskeligt og komplekst og præget af usikkerheder.

Vil en aflysning af 8. udbudsrunde skabe usikkerhed om de generelle danske rammevilkår og dermed føre til faldende investeringer også på den korte bane? Er et af de spørgsmål, der skal belyses. Vil det indebære afledte konsekvenser i forhold til selskabernes øvrige investeringsbeslutninger i Nordsøen?

Det spiller selvsagt også sammen med de arbejdspladser, der er knyttet til aktiviteter i Nordsøen.

Det gælder de mennesker, som er direkte og indirekte beskæftiget, som et led i produktionen. En stor del af arbejdspladserne er placeret ved Esbjerg, som I ved.

Komplekse spørgsmål, som alle sammen skal belyses til bunds.

[Forsyningssikkerhed]

Endelig er der delen om forsyningssikkerhed.

Målet er, at Danmark skal være et fossilfrit samfund.

Vi har et stærkt ønske om hurtigt at nedbringe afhængigheden af fossile brændsler.

Men omvendt så kører der jo altså biler på vejene i dag, huse skal varmes op og dele af industrien har brug for gas og olieprodukter. Med andre ord: vi har brug for energi – og i en årrække vil en del af den energi, vi bruger, være baseret på fossile kilder.

Det skal i den forbindelse også tages i betragtning, hvor olien og gassen produceres. Hvor er energieffektiviteten højest og klimaaftrykket mindst. Og i hvilke områder af verden gør vi os afhængige ved en faldende dansk og vestlig produktion.

Energistyrelsens basisfremskrivning – der går frem til 2030 – viser, at vi fortsat ser ind i en tid, hvor olie og gas spiller en rolle.

Hvis vi ikke foretager os noget, viser basisfremskrivningen, at forbruget af olie, som i dag udgør 37 procent af vores bruttoenergiforbrug i 2030 vil udgøre 35 procent. For naturgas udgør det i dag 16 procent og i 2030 vil det udgøre 10 procent. Der er altså tale om ret små fald.

Men nu har vi jo altså også tænkt os at gøre noget for at nedbringe det forbrug. Når jeg nævner tallene alligevel, så er det for at sige noget om udfordringens størrelse.

I Energistyrelsens nylige offentliggjorte olie- og gasprognose dækker scenariet '*muligt forløb*' i Nordsøen over en potentiel indvinding af 919 mio. tønder olie frem mod ca. 2050. Og for gas dækker det over 432 mio. tønder olieækvivalenter frem mod ca. 2050.

Men det er altså også en prognose, der tager udgangspunkt i en verden, som den ser ud i dag. Og hvis man ændrer på det, vil prognoserne selvfølgelig også ændre sig.

[Områdets kompleksitet]

Jeg håber, at jeg med de betragtninger har bidraget til forståelsen af områdets kompleksitet.

At området er komplekst, skal naturligvis ikke afholde os fra at diskutere det og træffe beslutninger.

Men det er årsagen til, at regeringen mener, at der er behov for, at området bliver belyst grundigt. Der skal kunne svares på de spørgsmål, jeg her har skitseret, inden vi træffer en beslutning, og det arbejde det pågår nu. Og indtil det er afsluttet, så har jeg ikke flere kommentarer om den 8. udbudsrunde eller andre eventuelle senere udbudsrunder.

[Parisaftalen – spørgsmål A]

Lad mig nu gå til besvarelsen af spørgsmål A.

Jeg deler fuldstændig spørgernes bekymring for de temperaturstigninger, som vi ser verden over. Jeg tror det blev sagt, vi er på kanten af en krise. Jeg vil måske næsten ovenikøbet sige, vi er jo midt i en krise.

Regeringen mener i den forbindelse selvfølgelig også, at Parisaftalen er vigtig, og den skal overholdes af alle verdens lande, herunder i særdeleshed da Danmark.

Parisaftalen fastsætter de overordnede mål i kampen mod klimaforandringerne, og forpligter parterne til løbende at indmelde nationale klimabidrag, der fastlægger, hvilken indsats man påtænker at gøre som part til aftalen.

Parisaftalen siger imidlertid ikke noget om, hvordan planerne konkret skal udformes, og hvordan man konkret skal nå målene.

Udsagnet om, at 80 pct. af kendte fossile reserver skal blive i jorden har floreret i klimadebatten, også ved et indlæg af jeg selv, er jeg blevet mindet om her i dag åbenbart. Men det har selvfølgelig floreret, og os der har fulgt med i mange år, kender det. Det bygger på opgørelser og beregninger foretaget af forskellige forskere og non-profit organisationer.

Beregningerne omfatter alle typer af fossile brændsler - altså ikke bare olie og gas - men også kulreserverne, som tegner sig for hovedparten af de potentielle udledninger. Det er selvfølgelig vigtigt og have med.

Et studie offentliggjort i 2015 har beregnet, at udvindingen af de fossile reserver vil føre til, at der udledes knap 2.900 mia. ton CO₂, hvis de bliver forbrændt og forbrugt. Kul tegner sig i den opgørelse for ca. 2/3 af udledningerne.

FNs klimapanel har i 1,5 graders rapporten fra 2018 opgjort, at det alene er muligt at udlede 500 mia. ton CO₂, hvis vi skal holde os under 1,5 grader.

Forskere og NGO'er har på den baggrund peget på, at man kan, hvis man sammenholder de to tal med hinanden, udlede at der kun er plads til at udlede CO₂ svarende til afbrænding af knapt 20 pct. af de samlede fossile reserver, altså selvfølgelig herunder også kul.

Det er klart, det er meget komplekst det her, og vi har selvfølgelig ikke i mit ministerium mulighed for at efterprøve de globale tal og beregninger, men jeg kan godt sige, at min egen personlige holdning er den, at det er klart, at skal man holde sig under 1,5 grad, jamen så er der dele, præcis hvor meget det ved jeg ikke, men der er store dele af de reserver der findes i undergrunden, som skal blive der.

Det siger jeg altså så velvidende, at Parisaftalen ikke eksplicit kræver, at landene skal lade ressourcer i undergrunden ligge, fordi at de altså ikke siger noget om, hvordan man når de mål i Parisaftalen.

[Nye udbudsrunder og andre landes tiltag – spørgsmål B]

Der spørges i spørgsmål B til, om det skader Danmarks forhåbninger om at være et grønt foregangsland, når andre lande har forbudt eller er på vej til at forbyde efterforskning efter fossile brændsler.

Det synes jeg er et relevant spørgsmål, men jeg må helt ærligt sige, at det ikke har været min oplevelse i forbindelse med min deltagelse i internationale klimamøder, at det har været tilfældet. Her har der tværtimod været stor fokus på specielt 70 procent målsætningen, som gør os til et foregangsland.

Men det er klart, vi kigger selvfølgelig på hvad der foregår ude i verden, og hvad andre lande gør og noterer os deres erfaringer, og der spørges i spørgsmålet helt konkret til Sverige og Belize. Og det har vi set nærmere på, så det vil jeg gøre et par bemærkninger om.

I det svenske regeringsgrundlag fra januar 2019 fremgår det, at efterforskning og ny udnyttelse af kul, olie og gas skal forbydes fra 2022.

I Sverige er der pr. dags dato dog ingen produktion af olie og kun mindre områder med efterforskningslicenser på land.

Der har fra 1980'erne og frem til 1992 været en meget begrænset produktion af olie på Gotland med en samlet produktion på ca. 629.000 tønder olie. Det svarer ca. til fem dages produktion i Danmark. Altså fra 1980 til 1992.

Den olie og gas som forbruges i Sverige importeres.

Belize forbød i december 2017 fremtidige olie- og gasudviklingsprojekter til havs.

I Belize der gjorde man det første kommercielle fund af olie i 2005, efter mere end 50 års efterforskning.

Siden da har Belize haft to producerende felter på land, som samlet set producerer cirka 1000 tønder olie om dagen. Altså en lille brøkdel af Danmarks produktion.

Så ja, vi kigger ud i verden, men det er nok ikke lige de to lande, der er så vigtige i en dansk kontekst.

[Afrunding]

Afslutningsvis vil jeg opsummere:

Regeringen er i gang med at undersøge og analysere fremtidige udvindingsmuligheder i Nordsøen.

Den analyse indeholder de elementer jeg her har redegjort for. En analyse, som bliver lavet med klimabriller på, men som selvsagt også tager hensyn til Danmarks økonomi og arbejdspladser.

Der er valide argumenter for at aflyse 8. udbudsrunde. Ligesom der er argumenter for at opretholde den og give tilladelser. Først når vi har en grundig og endelig analyse, kan vi give vores svar.

Tak.

Det talte ord gælder.